

INZENDING ACADEMISCHE JAARPRIJS 2008

Bouwen aan gezond leven

VU medisch centrum / EMGO Instituut

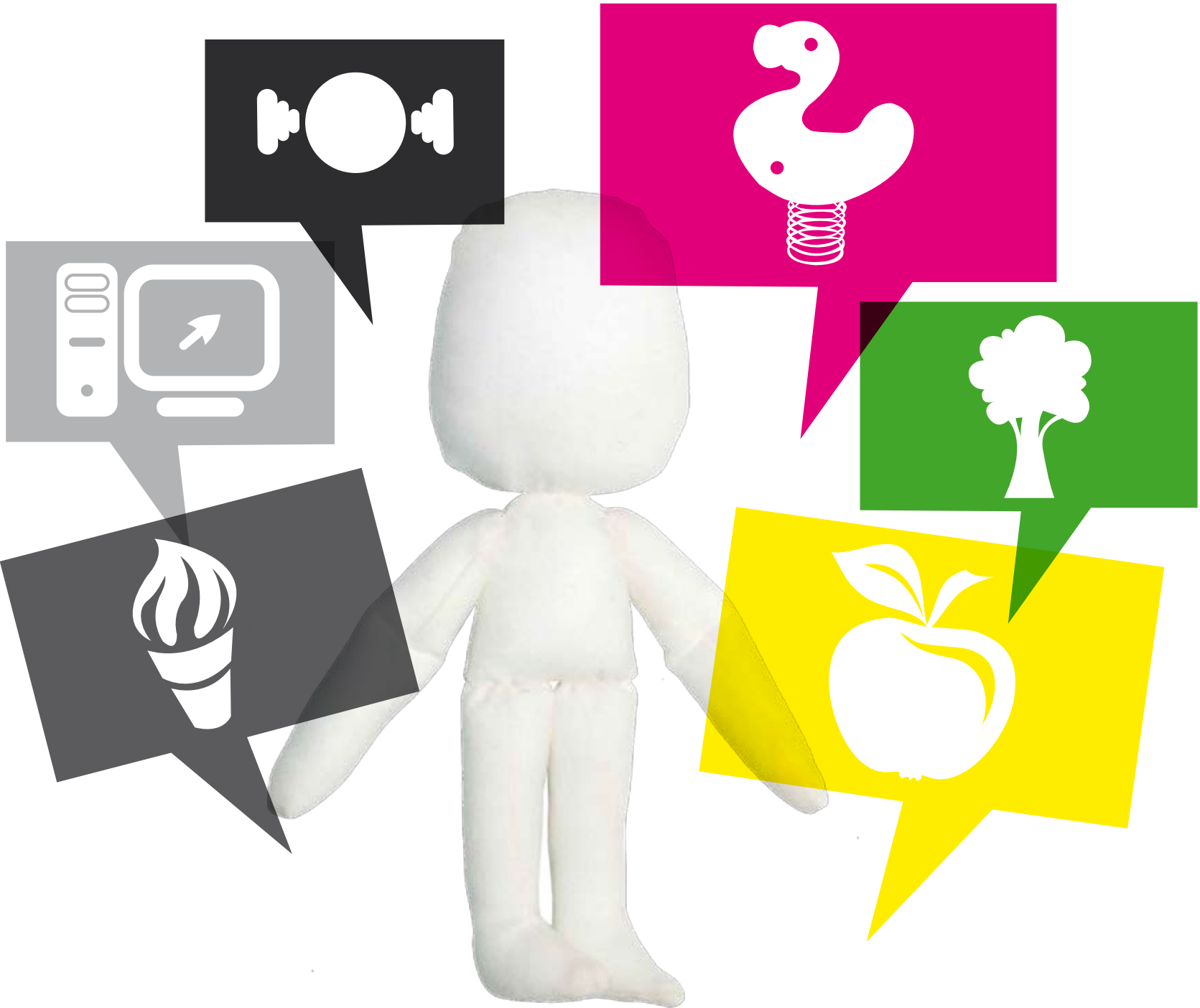
Afdeling Sociale Geneeskunde

Van der Boechorststraat 7

1081 BT Amsterdam

INHOUD

INZENDING ACADEMISCHE JAARPRIJS 2008	1
Bouwen aan gezond leven	1
HET ONDERZOEKSPROJECT	7
Bouwen aan gezond leven	7
Publicaties	11
HET BEREIKEN VAN HET GROTE PUBLIEK	13
Visie op het belang om dit onderzoek onder de publieke aandacht te brengen	13
DE CAMPAGNE “IK GA VOOR BEWEGEN”	17
Inleiding en doelstelling	17
Doelgroepen	19
Jeugd	19
Gemeenten	19
Prijsvraag	23
Educatief materiaal	23
Beoordeling	24
Prijsuitreiking	24
In te zetten media	27
Partners	27
Mogelijk vervolg: realisatie	29
Doelgroepen	29
Media	29
BEGROTING	31
PLANNING	33
DEMONSTRATIEMATERIAAL	35
COLOFON	38
Partners	38

HET ONDERZOEKSPROJECT

Bouwen aan gezond leven

Een groot deel van de chronische ziekten die tegenwoordig veel voorkomen is in verband gebracht met een inactieve leefstijl en ongezonde eetgewoonten. In de Westerse geïndustrialiseerde landen is gemiddeld slechts een derde van de bevolking voldoende lichamelijk actief, dat wil zeggen, minimaal 5 dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen (Nederlandse Norm Gezond Bewegen). In Nederland voldoet ongeveer 45% van de bevolking aan deze richtlijn. Naast de toenemende inactiviteit, kunnen in de Westerse landen de eetgewoonten worden gekarakteriseerd door een te hoge energie-inname en een te hoge inname van verzadigde vetten, cholesterol, suiker en zout.

De snelle toename van overgewicht en obesitas wordt door vele experts in de Verenigde Staten, maar ook in Nederland, toegerekend aan de veranderende omgeving. De omgeving wordt namelijk gezien als een belangrijke bijdragende factor tot een inactieve leefstijl of ongezonde eetgewoonten. Het onderliggende idee voor deze aanname is dat in de evolutie mensen zich hebben ontwikkeld om lichamelijk actief te zijn: gedurende het grootste deel van de menselijke geschiedenis waren lichamelijke activiteiten een typisch en noodzakelijk aspect van het dagelijkse leven (bijv. huishoudelijke karweitjes, meubels maken, jagen en de landbouw). Door de voortdurende mechanisering van de samenleving (bijv. toenemend gebruik van auto's, introductie van wasmachines, vaatwassers, etc.) zijn dit soort activiteiten tegenwoordig niet meer noodzakelijk. Op de werkplek zijn dit soort veranderingen ook opgetreden, zoals toenemend bureauwerk of geautomatiseerd lopende band werk.

In de omgeving zijn er ook aan de kant van de energie-inname belangrijke veranderingen opgetreden, hierbij kan men denken aan een sterk toegenomen aanbod van snackrestaurants, de relatief goedkope 'super-sized' fast-food menu's en een toename in het gebruik van "ongezonde" magnetron kant-en-klaar maaltijden. Deze nieuwe, op gemak gerichte omgeving wordt ook wel de 'obesogene' omgeving genoemd, waarin de mogelijkheid om gezonde beslissingen (bewegen en gezond eten) te nemen steeds moeilijker wordt en niet logisch is voor veel mensen. Een ongezonde leefstijl kan dan ook worden gezien als een 'normale reactie op een abnormale omgeving'. Vanuit deze optiek moet men de werk- en woonomgeving zodanig gaan inrichten, dat deze een

stimulerende werking heeft op gezond leven. Met dergelijke aanpassingen kan iedereen worden bereikt (environmental justice).

Als antwoord op deze trends wordt in veel gezondheidsbevorderende programma's, naast de gangbare methoden zoals voorlichting en individuele begeleiding, ook de woon- en werkomgeving aangepast om zodoende de gewenste gedragsverandering onder deelnemers te bewerkstelligen.

Dr. Mireille van Poppel en prof. Dr. Willem van Mechelen van de afdeling sociale geneeskunde van het VU Medisch Centrum doen onderzoek naar mogelijk effectieve aanpassingen in de woon- en werkomgeving, in samenwerking met prof. Dr. ir. Pieter van Wesemael, architect en hoogleraar aan de universiteit van Eindhoven. Recent zijn twee projecten afgerond: FoodSteps en De Gezonde Wijk.

Om de effecten van verandering in de werkomgeving te onderzoeken is er bij de afdeling Sociale Geneeskunde van het VU Medisch Centrum een interventie ontworpen, genaamd FoodSteps. De effectiviteit van deze interventie is onderzocht door Luuk Engbers, bewegingswetenschapper. De interventie bestond uit uitsluitend veranderingen in de werkomgeving en er werd geen voorlichting of informatie aan de deelnemers geboden. Met doeltreffende doch goedkope middelen is getracht om werknemers gezonder te laten eten (Food) en meer te laten bewegen (Steps). Dit werd gedaan door middel van het plaatsten van informatieve sheets bij productgroepen (zuivel, snacks, etc.) in de bedrijfskantine, waarop de energiewaarde van een product omgerekend werd naar het aantal minuten dat bewogen moest worden om deze energie weer te verbranden (bijvoorbeeld; 1 mars = 20 minuten traplopen). Het Steps-deel richtte zich voornamelijk op het stimuleren van trapgebruik door motiverende materialen (spiegels, teksten, gedichten, quote's van Johan Cruijff, etc.) te plaatsen in trappenhuizen en op liftdoors.

De effecten van deze interventie werden onderzocht in een gecontroleerd experimenteel design, wat betekent dat kantoormedewerkers (n = 257) in een interventiebedrijf en kantoormedewerkers (n = 283) in een controlebedrijf werden vergeleken op lichamelijke activiteit, eetgewoonten en biologische cardiovasculaire risico-indicatoren. De resultaten van FoodSteps laten zien dat bescheiden veranderingen in een kantoorgebouw leiden tot meer bewegen (trapgebruik) en de vermindering van een aantal biologische risicofactoren voor hart- en vaatziekten bij de werknemers.

In De Gezonde Wijk heeft Frank den Hertog, sociaal geograaf, ruimtelijke buurtkenmerken geïdentificeerd die van invloed zijn op de 'beweegvriendelijkheid'. Het beweegpatroon van bewoners van vier Amsterdamse buurten is in kaart gebracht. Er komt een duidelijk verschil in het alledaagse beweegpatroon naar voren tussen de bewoners van een klassieke stadswijk als de Boerhaavebuurt en naoorlogse buurten in Osdorp. Het verschil in beweegpatroon tussen de buurten komt ook tot uitdrukking in het lichaamsgewicht; in buurten waarin meer bewogen wordt, is het aantal mensen met overgewicht kleiner. Het lijkt er dus op dat de verschillen in beweegpatroon en (over)gewicht te maken heeft met de stedenbouwkundige opzet van de wijken.

Beide projecten laten zien dat de omgeving invloed heeft op de mate waarin mensen bewegen, en daarmee op hun gezondheid. Ontwerpers betrekken gezondheid of leefstijl tot op heden echter nauwelijks bij het ontwerpen van gebouwen of openbare ruimte. Er moeten voorbeelden komen waarin een alternatieve woon- en werkomgeving wordt getoond, waarvan we verwachten dat deze meer uitnodigt tot bewegen dan de huidige omgeving. In de uitvoering van ons communicatieplan (de campagne) wordt het jeugdige publiek uitgedaagd om samen met ouders en leerkrachten concrete voorbeelden voor alternatieven te ontwikkelen, waarvan zij verwachten dat het hen aanzet tot bewegen.

Publicaties

FoodSteps heeft de aandacht getrokken van de World Health Organisation (WHO) en de promovendus in kwestie heeft de opdracht gekregen om een WHO-paper te schrijven over dit onderwerp. Daarnaast heeft het project geleid tot veel media aandacht, variërend van artikelen in vele (Nederlandse) dagbladen (zelfs de Wall Street Journal) en tot publicaties in vakbladen.

Verschenen wetenschappelijke artikelen:

- Engbers LH, Van Poppel MNM, van Mechelen W. Measuring stair-use in two office buildings: a comparison between an objective and a self-reported method. *Scand J Med Sci Sports*. 2007 Apr;17(2):165-71.
- Engbers LH, van Poppel MNM, van Mechelen W. Modest effects of a controlled worksite environmental intervention on cardiovascular risk in office workers. *Prev Med*. 2007 Apr;44(4):356-62.
- Engbers LH, van Poppel MNM, Chin A Paw JMM, van Mechelen W. The effects of a controlled worksite environmental intervention on determinants of dietary behavior and self-reported fruit, vegetable and fat intake [ISRCTN33627624]. *BioMed Central Public Health* 2006; 6: 253.
- Engbers LH, van Poppel MN, Chin A Paw MJ, van Mechelen W. Worksite health promotion programs with environmental changes a systematic review. *Am J Prev Med*. 2005 Jul;29(1):61-70.

Meer informatie over De Gezonde wijk is te vinden op www.degezondewijk.nl.

HET BEREIKEN VAN HET GROTE PUBLIEK

Visie op het belang om dit onderzoek onder de publieke aandacht te brengen

Kinderen leiden in toenemende mate aan bewegingsarmoede. Dit heeft grote gevolgen voor de gezondheid van kinderen. Bij basisschoolkinderen is een op de zeven al te zwaar. De oorzaken zijn een gebrek aan beweging en ongezond eten. Dat gebrek aan beweging hangt weer samen met te veel zitten, met name voor tv en computer, minder gelegenheid voor buitenspel voor kinderen, meer gemechaniseerd voortbewegen in plaats van lopen en fietsen. In hun vrije tijd spelen kinderen steeds meer binnen, in plaats van buiten. Dit heeft dramatische gevolgen voor de fysieke gezondheid, met name de kans op obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten.

Het gebrek aan beweging heeft naast de gevolgen voor de fysieke gezondheid van kinderen ook gevolgen voor sociale aspecten zoals integratieproblemen en stijgende criminaliteit. Kinderen komen steeds minder met elkaar in contact en leren hierdoor minder sociale vaardigheden. Uit het onderzoek van de VU Medisch Centrum (Sociale Geneeskunde) in combinatie met architecten en stedenbouwkundigen van INBO naar de 'gezondheid' van gebouwen en gebieden blijkt dat er samenhang is tussen de opzet van een gebouw of gebied en de gezondheid van de gebruikers/ bewoners. Deze gezondheid manifesteert zich in fysiek of sociaal opzicht, doordat gebruikers in relatie tot andere groepen meer bewegen of meer in contact met elkaar zijn. Bij het ontwerp van een gebouw en de stedenbouwkundige opzet van een gebied dient rekening te worden gehouden met de manier waarop deze gezondheid kan worden bereikt. Hier wordt één van de knelpunten in de huidige manier van werken bij de inrichting van nieuwe gebieden zichtbaar. Bij stedelijke ontwikkeling trekken kinderen vaak aan het kortste eind. Bij de realisatie van woonwijken en schoolgebouwen wordt vaak de laagste, zo niet geen, prioriteit gegeven aan de realisatie van beweeg- of speelruimte voor kinderen. De Nederlandse wijken verdichten en speelterreinen, sportfaciliteiten, parken en ander groen verdwijnt uit de wijk of wordt verplaatst naar de rand van de wijk of stad.

Uit onderzoek van TNO naar de 'Playgrounds van de Toekomst' (2008) blijkt dat kinderen zelf goed weten wat ze willen veranderen in de omgeving en hoe hun ideale speelplek eruitziet. Het is dus van belang om de doelgroep mee te laten beslissen over de succesfactoren voor de inrichting van 'hun' speel- en leefgebieden. Zij zijn immers de gebruikers ervan én de beslissers van de toekomst.

Waarom dient dit onderzoek onder de aandacht van een breed publiek te komen? Het gaat om een breed maatschappelijk probleem, dat zich voordoet bij alle leeftijdsgroepen. Te veel mensen bewegen te weinig, dat kan leiden tot vetzucht, hart- en vaatziekten, type diabetes 2, bepaalde typen kanker. Het is daarom van groot belang dat dit onderzoek onder de aandacht komt van een breed publiek en dat men zo jong mogelijk weet wat het belang is van een gezonde leefwijze.

DE CAMPAGNE “IK GA VOOR BEWEGEN”

Inleiding en doelstelling

De gezonde woning is geen woning op papier of van steen, maar een woning waar gebruikers deze gezondheid letterlijk kunnen ervaren. Dit geldt zeker ook voor de ‘gezonde wijk’. Bij de opzet van het stedenbouwkundig plan vormen beweegroutes, ontmoetings- en speelplaatsen een belangrijk vertrekpunt. Door de opzet van wegen, gebouwen, parken en vrije tijdsvoorzieningen af te stemmen op het beweggedrag van de toekomstige gebruikers wordt bewegen gestimuleerd.

De campagne “Ik ga voor bewegen” heeft als primair doel kinderen bewust maken van de eigen verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid en die van anderen in hun directe omgeving. Doelstelling is dat de integratie van bewegen en de gebouwde omgeving een vanzelfsprekend onderdeel gaat vormen in het planvormingsproces.

De stelling uit het onderzoek is dat gezondheid en de gebouwde omgeving met elkaar samenhangen. Het uitgangspunt van het onderzoeksproject ‘Bouwen aan Gezond Leven’ is de vraag hoe aanpassingen in de gebouwde omgeving tot gedragsverandering bij kinderen ten aanzien van gezonder leven zoals bewegen en gezonder eten kunnen leiden. In de voorliggende campagne wordt de nadruk gelegd op informatieoverdracht, enthousiasmeren en activeren van de doelgroepen zodat inzichtelijk wordt gemaakt hoe de jeugdige doelgroepen zelf denken hoe deze gedragsverandering tot stand kan komen. Ervaringen met participatie van belanghebbenden bij de ontwikkeling en het ontwerp van bijvoorbeeld schoolpleinen leren dat kinderen zeer veel en zeer goede ideeën hebben. Het secundaire doel van de campagne is dan ook de ervaringsdeskundigheid van de kinderen in te zetten, zodat de lijn van de multidisciplinaire opzet van het onderzoek “bouwen aan gezond leven” wordt doorgetrokken naar een van de gebruikersgroepen; de kinderen.

De campagne richt zich op deze ervaring van de doelgroep en de inbreng van de doelgroep in de uitwerking. Dit wordt bereikt door middel van een prijsvraag, uitgevoerd door kinderen onder regie van hun leerkrachten en professionals die bij hun dagelijkse werk betrokken zijn bij de onderwerpen kinderen, bewegen en wijkontwikkeling. Binnen vooraf geselecteerde en benaderde ge-

meenten worden alle basisscholen benaderd en uitgedaagd om mee te doen aan de prijsvraag met als titel “Ik ga voor bewegen”.

Via aanvraagformulieren op de website kunnen scholen hun interesse aangeven en zich aanmelden.

Voor de deelnemende scholen wordt een projectweek gefaciliteerd waarin leerlingen uit groep 8 aan de hand van het te ontwikkelen lesmateriaal, de website en gastlessen van professionals werken aan het plan om hun ‘Eigen Gezonde Omgeving’ vorm te geven. Tijdens de projectweek worden ze ondersteund door professionals zoals studenten en onderzoekers van onder andere het VU Medisch Centrum, maar ook van marktpartijen als Proper Stok Groep en Heijmans Vastgoed en organisaties zonder winstoogmerk zoals de Richard Krajicek Foundation.

De resultaten van de projectweek dienen als materiaal voor de inzending voor de prijsvraag ‘Ik ga voor bewegen’.

Doelgroepen

Jeugd

De directe doelgroep is de jeugd in de leeftijdscategorie van 10 tot en met 12, indirect worden door hun betrokkenheid mensen bereikt als de leerkrachten en ouders van de kinderen. Maar ook van de ontwerpers, inrichters en beslissers van nu, zoals professionals, politici, werkgevers- en werknemersorganisaties en beleidsmakers voor het ontwerpen en inrichten van de woon-, werk- en leeromgeving wordt medewerking verwacht.

Gemeenten

De campagne richt zich in eerste instantie op 5 gemeenten in Nederland. Deze gemeenten worden geselecteerd op basis van de aandacht in de collegeprogramma’s voor thema’s als bewegen, gezondheid en speelvoorzieningen in de gebouwde omgeving. Andere criteria voor selectie van gemeenten is het aantal basisscholen, de grootte van een gemeente, etcetera. In totaal is het voornemen om 500-600 basisscholen te benaderen, waarbij we anticiperen op een deelname van 100 á 200 basisscholen aan de prijsvraag. Onderstaand zijn voor een aantal gemeenten motivaties weergegeven voor de selectie.

Gemeente Den Haag (ca 150 basisscholen)

De gemeente Den Haag is zeer actief om haar bewoners méér te laten bewegen. Er zijn verschillende samenwerkingsverbanden opgezet met organisaties die een bijdrage leveren aan de verbetering van speel- en sportvoorzieningen voor de Haagse jeugd. Onlangs heeft de gemeente een samenwerking afgesproken met de stichting Right To Play, waaruit het Project Right To Play is voortgekomen. Met dit project zegt de gemeente toe om sport- en spelprojecten in de stad te steunen en stimuleren. Het project HJIP (Haagse Jeugd In Beweging) heeft als doel de Haagse jeugd aan het sporten te krijgen. Bij HJIB wordt samengewerkt met alle basisscholen. Naast deze projecten investeert de gemeente ruim € 2,5 miljoen in de verbetering en uitbreiding van het aantal speelveldjes en –voorzieningen in de stad. Ook is Den Haag de eerste gemeente in Nederland met een notitie over skating, genaamd Skating Den Haag. Met dit project wil Den Haag van de doelgroep horen wat zij van de voorzieningen vinden en hoe deze verbeterd kunnen worden.

Gemeente Almere (ca 150 basisscholen)

Almere is een stad waar de komende jaren veel staat te gebeuren. De gemeente heeft een bouwopgaaf van ruim 60.000 woningen de komende jaren. Dit betekent veel nieuwe woonwijken, waarbij ruimte opgenomen moet worden voor bewegen, sporten en spelen. De gemeente is actief om via haar onderwijsprogramma in het primair onderwijs de jeugd aan het sporten en bewegen te krijgen. Almere neemt deel aan een pilotproject ‘Sport matcht School’. In dit project worden basisscholen gekoppeld aan sportverenigingen waardoor de jeugd actief betrokken wordt bij het sportverenigingsleven. Met het initiatief ‘Kies voor Hart en Sport’ voor de Almeerse basisscholen wordt leerlingen uit groep 7 en 8 geleerd waarom sporten en bewegen goed voor hen is. Ieder jaar kunnen 15 tot 20 scholen meedoen.

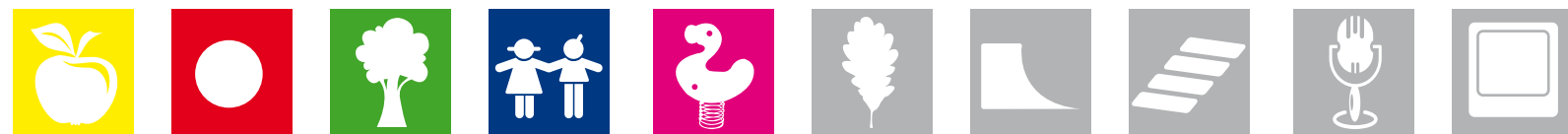
Gemeente Amsterdam (ca 175 basisscholen)

Amsterdam is als hoofdstad van Nederland een stad waar pilotprojecten de kans krijgen, gezien worden en daarmee een voorbeeldfunctie voor andere gemeenten in Nederland hebben. In het programma-akkoord van het college geeft de gemeente Amsterdam aan te investeren in sportprojecten en het stimuleren van beweging. Aandacht is er hierbij voor de koppeling tussen scholen en sportverenigingen, zoals bij het project ‘Topscore’. De gemeente maakt zich sterk voor voldoende ruimte om te bewegen in de bebouwde omgeving. Sportparken worden zoveel mogelijk binnen de ring gehouden sportaccommodaties en schoolgymzalen worden aangepast om intensiever gebruikt te kunnen worden. De beleidsnota ‘Grenzeloos Sporten en Bewegen in Amsterdam-centrum’ laat zien dat de gemeente wil investeren in sport en beweging voor kinderen in Amsterdam.

Gemeente Houten (ca 24 basisscholen)

Het college heeft instemming van de raad gevraagd voor de realisatie van het Speelnatuurgebied Nieuw Wulven. Een speelbos is een natuurlijke speeltuin, maar er staan geen schommels of klimrekken. Kinderen kunnen er bijvoorbeeld in bomen klimmen en over slootjes springen, boomhutten en bruggetjes bouwen en verstoppertje spelen. Nieuw Wulven wordt een stuk natuur waar ze buiten de paden mogen komen en waar ze zich lekker kunnen uitleven. In de buurt van de stad Utrecht zijn nu nog geen natuurlijke speeltuinen.

In Nieuw Wulven spelen verschillende ontwikkelingen die het aanleggen van een speelnatuurgebied mogelijk maken. Het plan voor het speelnatuurgebied in Nieuw Wulven is samen met kinderen gemaakt. Buiten spelen in de natuur, wordt van steeds meer belang voor de geestelijke en fysieke gezondheid van kinderen. In aanvulling op speelnatuurgebied Nieuw Wulven wil gemeente Houten de komende tijd kijken naar mogelijkheden om meer speelnatuur te realiseren.

Prijsvraag

De opzet van de prijsvraag “ik ga voor bewegen”-prijsvraag ziet er als volgt uit.

Educatief materiaal

Via de website www.ikgavoorbewegen.nl kunnen scholen het prijsvraagmateriaal downloaden en bestellen. Het prijsvraagmateriaal wordt ontwikkeld als educatief materiaal, waarin verschillende organisaties vanuit hun kennisgebied hun visie geven op een onderdeel van ‘de gezonde omgeving’. Dit gaat breder dan traditionele kennisgebieden zoals stedenbouwkundigen, ontwikkelaars en bouwers, ook de kennis van de betrokken organisaties zoals Krajicek Foundation zijn onderdeel van het geheel. Dit educatiepakket vormt de ‘bouwstenen’ voor het ontwikkelen van je ‘eigen gezonde omgeving’.

Projectweek

Via aanvragen/ verzoeken via de website en inschrijfformulieren kunnen scholen zich opgeven voor het project. In een speciaal daarvoor ingerichte projectweek werken de leerlingen het educatiemateriaal uit tot hun eigen projectvoorstel. Het educatiemateriaal wordt tijdens de lessen in de projectweek behandeld, ondersteund door gastcolleges en workshops. Deze worden verzorgd door vertegenwoordigers van de betrokken organisaties. Dit zijn architecten, stedenbouwkundigen, ontwikkelaars en bouwers. Maar ook medewerkers van organisaties zonder winstoogmerk zoals de studenten en onderzoekers van de VU Medisch Centrum, de Krajicek Foundation, Jantje Beton.

Website

De deelnemers en andere geïnteresseerden kunnen materiaal, informatie, de voortgang van de scholen en de resultaten volgen via een interactief forum/ weblog op www.ikgavoorbewegen.nl. Deze is grotendeels gericht op de jeugdige consument. De website is informatief, heeft een hoog ‘fun’ gehalte door toevoegingen van applicaties voor interactieve ‘gebiedsplanners’ voor bijvoorbeeld Krajicek Playgrounds, bewegings- en gezondheidstesten, een nieuwsbriefmodule en een interactief forum waar kinderen en jongeren ervaringen kunnen uitwisselen. Naast toegang tot de fora, wordt voor leraren en professionals een aparte omgeving ingericht waar begeleidende informatie te raadplegen is.

Beoordeling

De resultaten van de projectweek worden als inzending van de prijsvraag door een professionele jury van naam beoordeeld.

Op basis van het oordeel van de jury wordt een magazine samengesteld van de ingediende plannen. Tijdens een feestelijke prijsuitreiking wordt de winnaar bekend gemaakt en zal het magazine met de ingediende plannen gepresenteerd worden. De 1e prijs voor de winnaar is dat de ideeën ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. In eerste instantie bij het evenement rond de prijsuitreiking.

Prijsuitreiking

Een belangrijk onderdeel van het project is het ervaren van bewegen en gezond leven. Dit wordt, om deze boodschap krachtig over te brengen, mogelijk gemaakt bij de prijsuitreiking. Tijdens dit evenement leren kinderen, ouders en leerkrachten op welke bijzondere manieren dit mogelijk is, en worden ze tevens uitgedaagd om mee te doen met verschillende manieren van bewegen. Dit heeft bijvoorbeeld de vorm van een sportwedstrijd of een speelplaats. Tijdens dit evenement leren kinderen van elkaar op welke bijzondere manieren bewegen nog meer mogelijk is. Zij worden ter plekke uitgedaagd om uit te vinden wat anderen hebben bedacht door mee te doen met verschillende manieren van bewegen. Aan de hand van het programma van die dag kunnen kinderen met elkaar kennismaken en spelenderwijs bewegen.

Een aantal goede –prijswinnende ideeën worden tijdelijk uitgevoerd voor het evenement. Daarvoor zijn diverse 'eerste' prijzen te winnen, in nog nader te bepalen categorieën zoals publiekskeuze, wat op de dag zelf bekend kan worden gemaakt. De winnaars worden op die dag in het zonnetje gezet.

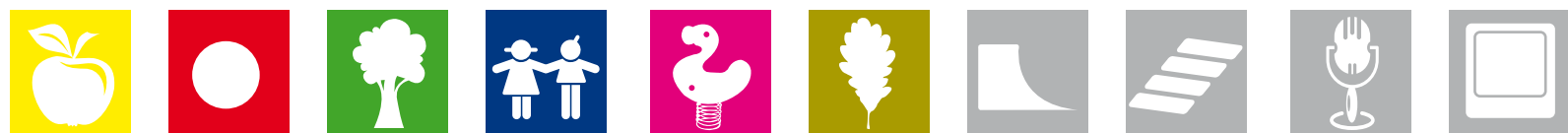
In te zetten media

Met de Campagne “Ik ga voor bewegen” worden kinderen, hun leraren en professionals uitgedaagd om hun mening te geven over hoe zij de mogelijkheid zien om bewegen te stimuleren in hun eigen wijk. Door aan elke doelgroep aandacht te schenken wordt de boodschap persoonlijk. Door naar de doelgroep toe te stappen en ze binnen hun ‘eigen’ leefgebied te laten rondkijken wordt de drempel tot reageren verlaagd. Bij het benaderen van de Jeugd is het luisteren naar de mening van kinderen een belangrijk onderdeel. Het motiveren voor participatie neemt in de campagne ook een belangrijke plaats in. Voor het benaderen van de jeugdige consument worden verschillende wegen bewandeld, zoals onderstaand wordt weergegeven.

- De website www.ikgavoorbewegen.nl; op de website staan allerlei tips, bijvoorbeeld hoe ze naar aanleiding van een wijkexcursie (met tips als: hoe ziet zo iets eruit?) hun mening kunnen geven en met elkaar kunnen delen op een forum op de website.
- Posters en flyers die bij de basisscholen, wijkcentra, sporthallen, bibliotheken en clubhuizen worden opgehangen; in eerste instantie worden in de geselecteerde gemeenten in Nederland alle basisscholen benaderd om mee te doen aan de prijsvraag. Op deze scholen wordt via een campagne met posters en ‘freecards’ enthousiasme gewekt en worden de leerlingen naar de website geleid.
- Organisatie evenement ten behoeve van de prijsuitreiking;
- Diverse persberichten via diverse media; kranten, tijdschriften voor de jeugd, partnerwebsites gericht op de jeugd, et cetera.

Partners

Voor de realisatie, het draagvlak en de PR-waarde van het project is het betrekken van de juiste partners van belang. Aansprekende namen en maatschappelijk betrokken organisaties hebben een sterke aantrekkingskracht op de doelgroep en de beslissers. Om de aansluiting te vinden bij de doelgroep spelen deze partners een belangrijke rol. Daarvoor zijn organisaties zonder winstoogmerk zoals de Richard Krajicek Foundation en Jantje Beton benaderd, maar ook marktpartijen zoals Heijmans Vastgoed en Proper Stok Groep. Voor de verdere uitwerking van de campagne zijn de ervaringen en de betrokkenheid van dergelijke partijen van grote waarde. De Richard Krajicek Foundation voor hun ervaring op het gebied van bewegen vanuit hun Playgrounds-projecten en de wijkontwikkeling daaromheen. De ervaring van Heijmans Vastgoed en Proper Stok Groep bij prijsvragen voor wijkontwikkeling is eveneens van grote waarde bij de concrete uitvoering van de campagne, en het mogelijke vervolg in een daadwerkelijke realisatie.

Mogelijk vervolg: realisatie

Iedereen weet dat het 'anders' moet. Om de wereld te laten zien dat het daadwerkelijk ook anders kán, wordt na afloop van de prijsvraag gezocht naar een mogelijke realisatie. Dit is uitdrukkelijk geen onderdeel van de voorgestelde campagne "Ik ga voor beweging" waarmee het grote publiek bereikt wordt, maar meer richtinggevend bedoeld voor een mogelijk vervolg. Speelruimte en ruimte voor bewegen in stedelijk gebied staat onder druk. Op dit moment speelt gezondheid wel een steeds nadrukkelijker rol bij actuele stedelijke vernieuwing. Dit momentum kan middels dit plan aangegrepen worden.

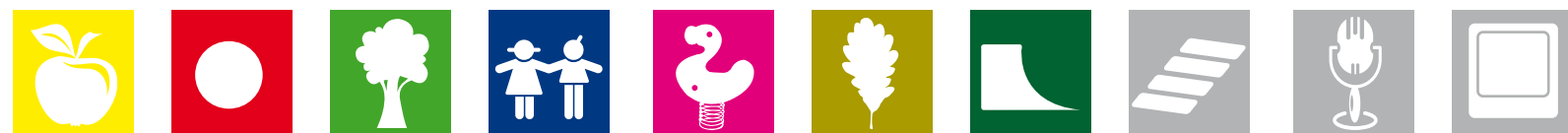
Heijmans Vastgoed is partner in de ontwikkeling van dit voorstel en kan in de realisatiesfeer een belangrijke rol vervullen voor de toepassing van de onderzoeksresultaten in de ruimtelijke planvorming. In de realisatiesfeer kunnen nieuwe acquisities van Heijmans Vastgoed als platform dienen om de resultaten toe te passen of verder te toetsen. In participatietrajecten kunnen ook opdrachtgevers zoals gemeenten daar nadrukkelijk bij betrokken worden. Het opnemen van het onderwerp gezondheid en bewegen in plannen voor gebiedsontwikkelingen is een logische vervolgstap. De beleidsbepalers van nu zijn van belang om de plannen en ideeën tot uitvoer te brengen. Deze doelgroep wordt benaderd via informatieve kanalen en middelen.

Doelgroepen

Bij realisatie is betrokkenheid van partijen die invloed hebben bij de planvorming van een gebiedsontwikkeling is noodzakelijk. Dit zijn naast de politici en de ambtenaren bij de gemeenten de ontwerpers en inrichters van de gebouwde omgeving zoals architecten, stedenbouwkundigen en industrieel ontwerpers.

Media

De resultaten van zowel het onderzoek als de prijsvraag worden tijdens een congres of symposium tentoongesteld aan de beïnvloeders van nu (stedenbouwkundigen, ontwerpers, gedragswetenschappers, diëtisten, e.d.). Ten behoeve van een haalbaar plan destilleren de deelnemers tijdens dit congres de ingrediënten voor een ontwerp wat uitgevoerd gaat worden. De website www.ikgavoorbewegen.nl heeft op dat moment een informatief gedeelte voor professionals. Hier wordt informatie over de onderzoeksresultaten en het project weergegeven. Geïnteresseerde professionals kunnen informatie downloaden of zich aanmelden bij het project

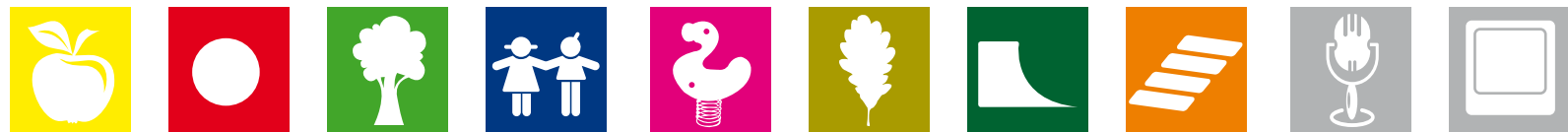

BEGROTING

Onderstaand wordt een beknopte begroting weergegeven van de prijsvraagcampagne "Ik ga voor bewegen".

Ontwikkelen educatieve materialen	€ 40.000
Distributie educatieve materialen	€ 5.000
Ontwikkelen en onderhouden website, incl. weblog/ forum/ community	€ 30.000
Onkostenvergoedingen ondersteuning en begeleiding scholen door professionals	€ 5.000
Advertenties en aankondigingen in diverse media	€ 20.000 +
Totaal	€ 100.000
Uitwerking en realisatie van de inrichting van de gezonde wijk	P.M.

PLANNING

Planning van de uitvoering van de het prijsvraagproject

September 2008	Maken website
September 2008	Selectie gemeenten
Oktober 2008	Aanschrijven scholen
Oktober – december 2008	Ontwikkelen educatieve materialen
Februari – april 2008	Projectweken op de scholen
Eind april 2009	Deadline voor de inzending van de prijsvraag
Juni 2009	Uitslag prijsvraag
Juni 2009	Persbericht over winnende school gericht op media zoals het jeugdjournaal
Juni/ juli 2009	Opnames bij winnende scholen t.b.v. media

Voorbeeld van mogelijke realisatie in een gebiedsontwikkeling

Juli 2009 – onbekend	Start uitwerking tot uitvoerbaar plan
	Samenstelling ontwikkelteam met gemeente
	Overleg belanghebbenden/ doelgroepen/ omwonenden
	Ontwerp
	Uitvoering

DEMONSTRATIEMATERIAAL

Onderliggend wordt niet zozeer een beschrijving van de lessenreeks en de opbouw van de modules weergegeven als wel de weg er naar toe. Om leerlingen te kunnen laten werken aan de inzending van de prijsvraag wordt hen in een aantal stappen inzicht geboden in bijvoorbeeld de onderwerpen:

- wat betekent bewegen voor mij?
- welke invloed heeft voeding daarbij?
- hoe ga ik om met dagelijkse bezigheden en beweging?
- hoe ontwerp je een omgeving?

Als voorbeeld worden hierna 2 pagina's van een module weergegeven. Elke module behandelt een specifiek onderwerp wat de leerling inzicht biedt in het onderwerp, stelt vragen aan kinderen en laat kinderen nadenken. Daarnaast worden tips weergegeven en kan de (gast)docent zelf ook een eigen inbreng hebben.

GPS GAME

Les 2

Hoe ziet jouw omgeving er uit ?

Bouw aan je eigen droomomgeving in 5 stappen **Les 2**

Opdracht 2: teken een plattegrond van jouw straat en directe woonomgeving

In opdracht 1 heb je je eigen huis getekend. In deze opdracht gaan we nog een stapje verder. Hoe ligt jouw huis ten opzichte van andere gebouwen en open speelplaatsen in jouw buurt? Woon je in een straat, aan een plein of op een woonerf? Zijn er speelvelden in de buurt? Lopen er brede wegen door de buurt, of sloten en vijvers?

inzoomen

Om ideeën op te doen kun je ook even naar de bestaande plattegrond van je woonplaats kijken. Dit kan op papier, maar ook op internet met bijvoorbeeld een routeplanner. Het leuke hiervan is dat je ook kunt inzoomen. Je ziet dan eerst een landkaart met grote lijnen en na iedere vergroting zie je meer wegen en details ontstaan.

uit het hoofd

Het is natuurlijk niet de bedoeling om een bestaande plattegrond na te tekenen, want daar hebben we kopieermachines voor. Teken uit je hoofd en test jezelf hoe goed jij je eigen woonomgeving kent. Woon je dichtbij een klasgenoot, dan is het aardig om na afloop jullie tekeningen naast elkaar te leggen. Misschien ziet die ander de buurt wel door een heel andere bril dan jij.

TIP

Maak ook nu weer eerst een ruwe schets op een kladvel. Zo kun je ook de schaalgrootte*) bepalen. Wil je bijvoorbeeld een gebied van een vierkante kilometer in beeld brengen dan teken je de dingen kleiner dan wanneer je kiest voor een stuk van 100 bij 100 meter. Hoe kleiner je gebied, hoe meer details je kunt intekenen.

*) Als je een schaalgrootte hebt van 1:100.000, dan is 1 centimeter op de tekening 100.000 centimeter in het echt. Er gaat 100 centimeter in 1 meter. dus met deze schaalgrootte is 1 centimeter op de tekening 1.000 meter in het echt en dat is weer 1 kilometer.

COLOFON

Deze inzending is in april 2008 tot stand gekomen in een samenwerking tussen het Medisch Centrum van de Vrije Universiteit Amsterdam en Design & Development van Heijmans Vastgoed.

Titel: Inzending Academische Jaarprijs 2008 "Bouwen aan gezond leven"
Inzender: VU medisch centrum / EMGO Instituut
Afdeling Sociale Geneeskunde
Van der Boechorststraat 7
1081 BT Amsterdam

Partners

vrije Universiteit

amsterdam

Inbo

heijmans
VASTGOED